स्थानीयको समन्वयमा स्ट्रिडफुडको खाद्य स्वच्छता अभिमुखिकरण कार्यक्रम

परिचय

खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय डडेल्धुरा र भागेश्वर गाउँपालिकाको समन्वयमा मिति २०८१/१/१४ गते भागेश्वर गा पा को वार्ड न २ मा अभिमुखिकरण सम्पन्न भयो

सहजिकरण

क. जिल्ला प्रशासन कार्यालय प्रशासकीय अधिकृत श्री कृष्णानन्द जोशी संयोजक

ख. गाउँ पालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री खगेन्द्र भारती सदस्य

ग. खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय कार्यालय प्रमुख गणेश कुमार रोक्का सदस्य सचिव

२. कार्यक्रमको संक्षिप्त उद्देश्यः

नेपालको संविधानको धारा ३६ को उपधारा (१) ले खाद्य सम्वन्धि हकलाई मौलिक हकका रुपमा अङ्गीकार गरेको छ । धारा ४४ को उपधारा (१) प्रत्येक उपभोक्तालाई गुणस्तरीय बस्तु र सेवा प्राप्त गर्ने हक हुनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको तथा सोही धाराको उपधारा (२) मा गुणस्तरीय बस्तु तथा सेवाबाट क्षति पुगेको व्यक्तिलाई कानून बमोजिम क्षतिपूर्ति पाउने हक हुनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ । यी मौलिक हकहरुको कार्यान्वयनका लागि उपभोक्ताहरुलाई स्तरयुक्त खाद्य वस्तुको उपलव्धता सुनिश्चत गर्न आवश्यक भएको र राज्यको नीति कार्यान्वयन गर्ने सुनिश्चितताको लागि नेपाल सरकारका तीनै तहमा खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर नियमन कार्य गर्नु आवश्यक छ ।

गुणस्तरहीन खाद्यको उपभोगबाट प्रत्यक्ष रुपमा स्वास्थ्यमा हुने नकारात्मक प्रभावलाई र खाद्य व्यापार व्यवसायमा पर्न सक्ने असरलाई संवेदनशील रुपमा हेर्नुपर्ने हुन्छ । यसरी खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तरका समस्याका कारण जनमानसमा पर्ने नकरात्मक असरले राष्ट्रिय अर्थतन्त्र र व्यापारमा प्रभाव पार्ने हुदा खाद्य स्वच्छताको महत्वलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने देखिएको छ । सो अनुरुप वार्ड न २ को कार्यालयमा १ दिने कार्यक्रम व्यापारी, उपभोक्ता सहितको अभिमुखिकरण सम्पन्न गरियो ।

३. कार्यक्रम कार्यतालिका तथा विवरणः

मिति	कार्यक्रम स्थान	कैफियत
२०८१/१/१४	वार्ड न २ को कार्यालय	
दिउसो ११ बजे	सेसन ३ खुल्ला छलफल	

४. विगतका प्रयासहरु

नेपालमा खाद्य कानून लागू भएपछि सो कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयनका साथै खाद्य नियमन, अनुगमन, नियन्त्रण र विभिन्न खाद्य पदार्थको अनिवार्य गुणस्तर तोक्ने कार्य निरन्तर रुपले हुंदै आएको छ ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

५. वर्तमान स्थिति

भागेश्वरमा खाद्य पदार्थमा स्वच्छता एवम् गुणस्तर सम्वन्धी चुनौती बढ्दै गएको सन्दर्भमा विद्यमान खाद्य ऐन, उपभोक्ता सरक्षण ऐन २०७५, नियम, पूर्वाधार, सस्थागत एवम् जनशक्ति लगायतका समग्र क्षेत्रहरुमा नितीगत रुपमा छलफल गर्न जरुरी छ ।सो अनुरुप वार्ड न २ मा आयोजना गरिएको थियो ।

६. समस्या तथा चुनौतीहरु

उपभोक्ताको खाने बानीमा व्यापक परिवर्तन आइरहेको छ र कृषि उत्पादन देखि प्रशोधन एवम् उपभोगमा समेत रसायनिक पदार्थहरुको अधिकाधिक प्रयोगले उपभोक्ता माथि अनेक जोखिम थपिदै गएको छ। नेपाल विश्व व्यापार संगठनमा प्रवेश गरेपछि निर्यात बजारमा खाद्य एवम् पेय पदार्थको स्वच्छता तथा गुणस्तर मापदण्डका प्रावधानहरु समेत समेट्नुपर्ने आवश्यकतालाई हेर्दा विद्यमान खाद्य पदार्थको स्वश्वच्छता तथा गुणस्तर नियमनको कानूनी स्वरूप र संस्थागत एवम् संस्थागत ढाँचालाई ठोस दिशा निर्देशन गर्न सक्ने राष्ट्रिय खाद्य स्वच्छता नीतिको बनेको छ।

विश्वव्यापिकरणमा आएको परिवर्तनले पनि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बजारको क्षेत्र बिस्तार तथा परिमाणमा वृद्धि भई खाद्य तथा पोषण सुरक्षाका साथै स्वच्छता एवम् गुणस्तर प्रणालीमा चुनौती थपिदै गएको छ। यसै गरि राष्ट्रिय खाद्य उद्योगहरुको बिकास तथा खाद्य व्यापारमा सहजीकरणका साथै आयातित खाद्य पदार्थको नियमन र स्वच्छ बजार सम्बन्धि चुनौती पनि थपिरहेका छन। राष्ट्रिय खाद्य उद्योग तथा व्यवसायहरुको विकासबाट राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा सहयोग पुग्ने राज्यको नीति भए पनि सो सम्बन्धि लक्ष्य हासिल गर्नका लागि पनि चुनौती देखा परेको छ।

अस्वास्थ्य खानाबाट हुने रोग तथा माहामारी, धनजनको क्षति, व्यक्तिगत तथा राष्ट्रिय स्तरमा हुने गरेका क्षतिका साथै निर्यातमा आएको गिरावट, औद्योगिक तथा खाद्य उद्यमका व्यावसायिक प्रतिस्पर्धामा कमि कमजोरी खाद्यबस्तुमा अखाद्य बस्तुको व्यापक मिसावट आदि समस्याहरु पनि बढ्दै गएका छन।

खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर सम्बन्धि कानूनी कार्यहरु एकीकृत नहुन, खाद्य पदार्थमा मिसावट गर्ने काम बढीरहनु,यसको नियन्त्रण कार्य प्रभावकारी हुन् नसक्नु, खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर सम्बन्धि पर्याप्त सूचनाहरुको अभाव हुनु, खाद्य तथा कृषि उपज,उत्पादनको गुणस्तर तथा गुण नियन्त्रण सम्बन्धि कानुनहरु पर्याप्त एवम् प्रभावकारी नहुनु,भएका नीति र कानुनहरु पनि समयानुकूल परिमार्जित नहुनु,सरोकारवालाहरु संग आवश्यक समझदारी एवम् आवश्यकता अनुसार सहकार्य नहुनु, खाद्य एवम् पेय पदार्थको स्वच्छता तथा गुणस्तर सम्बन्धि आधुनिक प्रबिधिको उपलब्धता पर्याप्त नहुनु,जनचेतनाको कमि हुनु लगायतका समस्याहरु खाद्य स्वच्छता र नियमनका क्षेत्रमा देखा परेका छन। यि समस्याहरुको ग्रामीणभेगमा अप्राप्त ज्ञानका कारण भइरहेको असुरक्षालाई मध्यनजरगरी खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

डडेल्धुरा र भागेश्वर गाउँपालिका कार्यालयको समन्वयमा १ दिने सचेतना कार्यक्रम गरी खाद्यलाई सुरक्षित गर्न उपभोक्तालाई सचेतना कार्यक्रमको माध्यमबाट सचेतना अभिमुखिकरण गरियो

७. अभिमुखिकरण कार्यक्रमका विषयवस्तुमाथि छलफल गरियो ।

१. उपभोक्ता को हो ।

उपभोक्ता भन्नाले उपभोग्य वस्तु वा सेवा उपभोग वा प्रयोग गर्ने सर्वसाधारण व्यक्ति, समूह वा संस्थालाई जनाउँछ ।

२. उपभोग्य वस्तु वा सेवा भनेको के हो ।

उपभोग्य वस्तु भन्नाले उपभोक्ताले उपभोग वा प्रयोग गर्ने वस्तु वा वस्तुहरुको समिश्रणबाट बनेको स्वास्थ्यलाई हानि, नोक्सानी वा नकारात्मक प्रभाव नगर्ने पदार्थ बुझिन्छ ।

सेवा भन्नाले कुनै कामको निमित्त कुनै किसिमको सेवा शुल्क वा प्रतिफल लिई वा नलिई प्रदान गरिएको श्रम, सुविधा वा परामर्श बुझिन्छ । जस्तैः विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन, सूचना प्रविधि, स्वास्थ्य, शिक्षा तथा परामर्श, यातायात, ढल निकास, बैकिङ्ग, कानूनी, चिकित्सा, इन्जिनियरिङ्ग आदि ।

उपभोक्ताको अधिकार के के हुन् ।

उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५ ले देहायका ९ वटा उपभोक्ता अधिकारहरुको ब्यवस्था गरेको छः

सहज पहूँचको अधिकार,

प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यमा वस्तु वा सेवाको छनौट गर्न पाउने अधिकार,

वस्तु वा सेवाको मूल्य, परिमाण, शुद्धता, गुणस्तर आदि बारेमा सूचित हुन पाउने अधिकार,

दुई वा दुई भन्दा बढि पदार्थको समिश्रणबाट बनेको वा उत्पादित वस्तुमा रहेका त्यस्ता पदार्थको मात्रा, तत्व वा प्रतिशतको बारेमा जानकारी पाउने अधिकार,

मानव जीउ, ज्यान, स्वास्थ्य तथा सम्पत्तिमा हानि पुऱ्याउने वस्तु तथा सेवाको बिक्री वितरण बाट सुरक्षित हुन पाउने अधिकार,

अनुचित व्यापारिक तथा व्यवसायजन्य क्रियाकलाप विरुद्ध उचित कानूनी कारवाही गराउन पाउने अधिकार,

वस्तु वा सेवाको प्रयोगबाट भएको हानि, नोक्सानी विरुद्ध क्षतिपूर्ति पाउने अधिकार,

उपभोक्ताको हक, हितको संरक्षणका सम्वन्धमा अधिकार प्राप्त अधिकारी वा निकायबाट उपचार पाउने वा सुनुवाई हुने अधिकार, उपभोक्ता शिक्षा पाउने अधिकार ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

भागेश्वर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
डडेल्धुरा
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

सहभागीहरुको विवरण

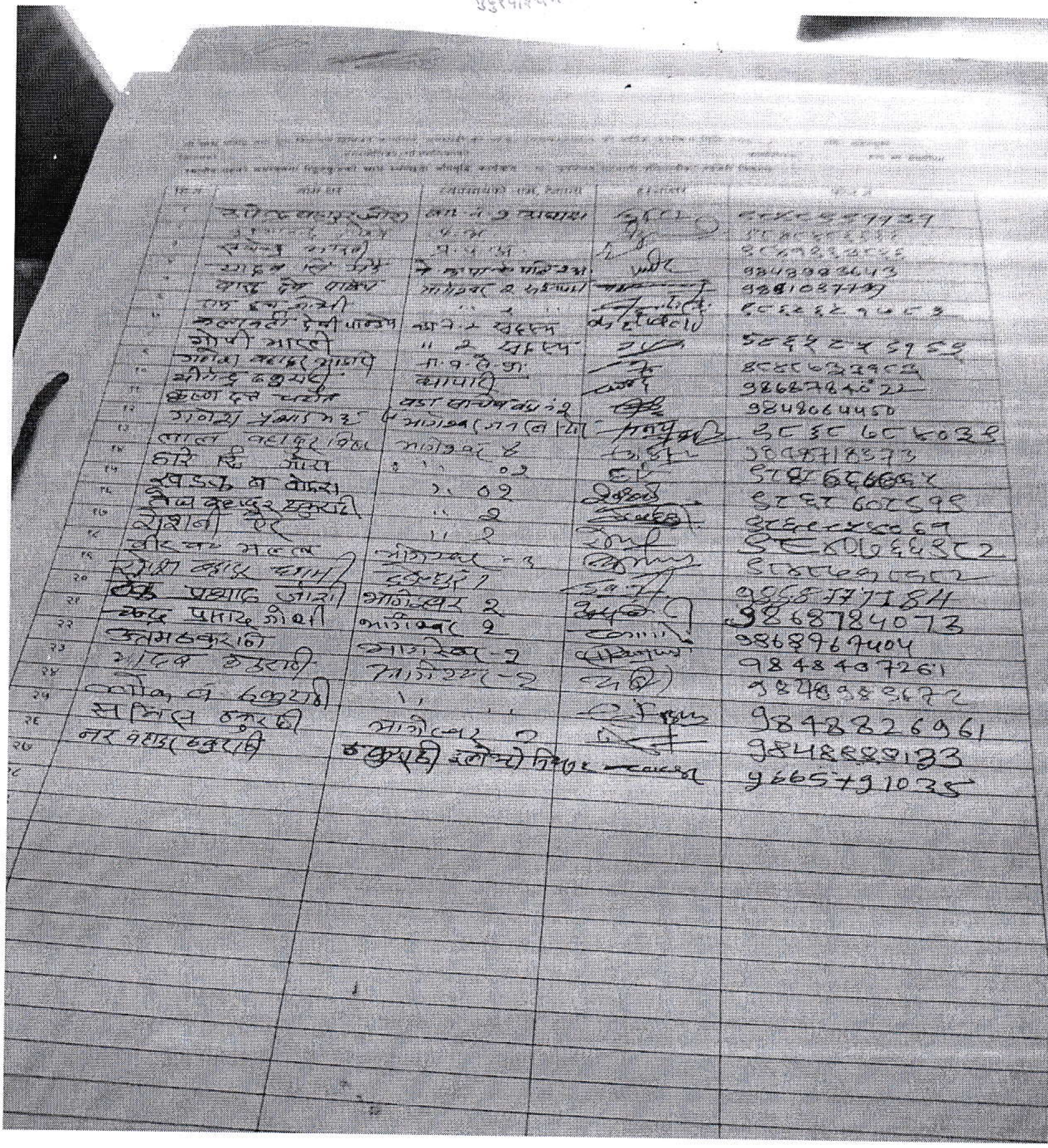

1	[illegible]	[illegible]		[illegible]
2	[illegible]	[illegible]		[illegible]
3	[illegible]	[illegible]		[illegible]
4	[illegible]	[illegible]		9843993643
5	[illegible]	भागेश्वर 2 [illegible]		[illegible]
6	[illegible]	"		[illegible]
7	[illegible]	[illegible]		
8	[illegible]	" 2 [illegible]		[illegible]
9	[illegible]	[illegible]		[illegible]
10	[illegible]	[illegible]		[illegible]
11	[illegible]	[illegible]		9848064450
12	[illegible]	भागेश्वर [illegible]		[illegible]
13	[illegible]	भागेश्वर 8		[illegible]
14	हरि सिं [illegible]	" 02		[illegible]
15	खडक ब. बोहरा	" 02		[illegible]
16	तेज बहादुर ठकुरी	" 2		[illegible]
17	रोशनी ऐर	" 2		[illegible]
18	[illegible]	भागेश्वर -3		[illegible]
19	[illegible]	[illegible]		[illegible]
20	[illegible] प्रसाद जोशी	भागेश्वर 2		[illegible]
21	[illegible] प्रसाद जोशी	भागेश्वर 2		9868784073
22	उत्तम ठकुराठी	भागेश्वर -2		9868967404
23	[illegible] ठकुराठी	भागेश्वर -2		9848407261
24	[illegible] ठकुराठी	"		[illegible]
25	[illegible] ठकुरी	भागेश्वर 2		9848826961
26	नर बहादुर ठकुरी	[illegible]		[illegible]
27		[illegible]		9865791035

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कार्यक्रमा खिचिएको तस्वीरहरु